

Búcsú Bánkeszi Lajosnétől (1955-2026)

2026/02/02

A közelmúlt magyar könyvtárügyének meghatározó alakjától, kedves kollégánktól, az Országos Széchényi Könyvtár saját halottjától búcsúztunk 2026. január 30-án az Új köztemetőben.

A közelmúlt magyar könyvtárügyének meghatározó alakjától, kedves kollégánktól, az Országos Széchényi Könyvtár saját halottjától búcsúztunk 2026. január 30-án az Új köztemetőben.

[1]

Bánkeszi Lajosné – vagy, ahogyan mindannyian szólítottuk: Kati – Tóth Katalin néven született 1955. május 30-án, Budapesten. 1973-ban érettségizett az I. László Gimnázium angol szakán, majd 1977-ben a KSH Nemzetközi Számítástechnikai Oktató és Tájékoztató Központjában szerzett számítógép-programozói oklevelet. 2011-ben tartalomszolgáltatásra szakosodott informatikus könyvtárosként végzett a Szegedi Tudományegyetemen.

Informatikai érdeklődését és tudását teljes szakmai pályafutása alatt kamatoztatni tudta. 1973 és 1986 között a MÁV Északi Járműjavító Üzemének, 1986-tól 1994-ig pedig az Építőipari Szállítási Vállalat számítógépközpontjában dolgozott programozóként. Az Országos Széchényi Könyvtárral első ízben 1994 és 1997 között került kapcsolatba, amikor műszaki ügyintézőként a helyi hálózat menedzselését, a CD-ROM raktárkészletet és a forgalmi adatokat kezelő adatbázis kialakítását és üzemeltetését végezte, valamint közreműködött a pályázatok előkészítésében.

Szervezői, koordinációs képességei a Tószegi Zsuzsanna által megalapított Neumann-házban

(hivatalos nevén előbb Neumann János Digitális Könyvtárban, utóbb Neumann János Digitális Könyvtár és Multimédia Központban) 1997 decembere és 2007 februárja között töltött évtizedben bontakozhattak ki igazán. Szervezési menedzserként felügyelte a munkafolyamatokat, döntéselőkészítő anyagokat készített a Neumann-projektet érintő minden kérdésben, pályázatokat tervezett és bonyolított le, projekteket irányított, de mindezek mellett a napi aprómunkából is bőven kivette a részét. 2003-tól a Neumann-ház digitalizáló laborjának vezetése mellett a teljes intézmény ügyvezető igazgatói feladatait is átvette. 2006-2007-ben, a központ OSZK-ba történő beolvadásáig szakmai igazgatóként tevékenykedett.

A nemzeti könyvtárban az Elektronikus Dokumentumközpont címzetes igazgatójaként folytathatta digitalizálással és digitális tartalomszolgáltatással kapcsolatos feladatait. Nevéhez fűződik a negyvennyolc intézmény negyvenezer képdokumentumát közlő Magyar Digitális Képkönyvtár 2009-es elindítása. Minisztériumi megbízásra részt vett az országos könyvtári digitalizálás programjának kidolgozásában, az országos fejlesztések összehangolásában; a Magyar Országos Közös Katalógus továbbfejlesztésének egyik projektvezetője lett. Ekkor mélyültek el azok a szakmai kapcsolatai, amelyek révén alaposan megismerte az ország könyvtári rendszerét.

[2]A Könyvtári Intézet vezetését hosszas gondolkodás után, kollégái és a nyugdíjba készülő Bartos Éva biztatására és támogatásával pályázta meg. 2011. július 1-jén vette át az intézet irányítását.

Bánkeszi Kati végül összesen hét évet töltött a Könyvtári Intézetben, ennek tekintélyes részében igazgatóként. Nagy tervekkel érkezett egy olyan időszakban, amikor létszámleépítés és sorozatos nyugdíjazások nehezítették a működést. Komoly szerepe volt abban, hogy az intézet megállta a helyét a könyvtárak számára kiírt európai uniós pályázatok sikeres teljesítésében: nemcsak a pályázati nyertes könyvtárak támogatásában, segítségében, de a nemzeti könyvtár és az intézet által megvalósított pályázati projektek terén is. Igazgatósága idején zajlott le a Családi Olvasás Éve program, amely lehetőséget biztosított az olvasási szokások országos felmérésére.

Bánkeszi Kati tisztában volt azzal, hogy milyen nagy szerepe van a könyvtárosok életében az egész életen át tartó tanulásnak, így folyamatosan támogatta újabb és újabb továbbképzési programok megszervezését. Kezdeményezésére néhány olyan képzés bevezetésére is sor került, amelyek blended learning formában valósultak meg, emellett támogatta a határon túli magyarok könyvtárosok számára biztosított továbbképzési tevékenységet. Fontosnak tartotta, hogy aktívan kivegye részét az OSZK nagyszabású infrastruktúrafejlesztési projektje keretében futó e-learning-program kialakításában; megtervezte annak portálját és szolgáltatásait. Egy pillanatra sem feledkezett meg arról, hogy ez az alprojekt fontos az intézet képzési tevékenysége számára is, hiszen ha az új portál elkészül, szolgáltatásai segíthetik az oktatásszervezési folyamatot, és blended, illetve e-learning-formájú képzések szervezését.

Irányítása alatt került sor 2013-ban a Magyar Könyvtárosok Világtalálkozója soron következő, hetedik alkalmának megszervezésére; kezdeményezése nyomán a világtalálkozó máig érvényes stratégiai célokat fogalmazott meg.

Igazgatósága idején kiemelten kezelte azt, hogy a Könyvtári Intézet folyamatosan betölthesse országos szakmai szolgáltató szerepét, ennek érdekében kialakította az intézet új, szolgáltatásközpontú honlapját, és – a korábbi papíralapú és elektronikus nyilván tartások összevonásával – kezdeményezte a Magyarországi Könyvtárak Adatbázisának létrehozását.

Az e-könyvek iránti saját, speciális érdeklődését is a szakma szolgálatába állította: tapasztalva a területen a kiadók és a könyvtárak közötti érdekellentétet, arra ösztönözte a feleket, hogy egyesületet alapítva igyekezzenek szempontjaikat egyeztetni és elfogadható kompromisszumok mellett együttműködni. A tevékenység támogatására E-könyves infotár néven az intézeti honlapon önálló szolgáltatást működtetett, válogatott híreket és információkat közölt a könyvtárak és a könyvtárosok számára az e-könyvek világáról.

Posztjáról 2016. június 30-ai hatállyal mondott le, de 2019. április 1-jei nyugdíjba vonulásáig még címzetes igazgatóként segítette az intézet munkáját.

Életműve elismeréseként 2016-ban megkapta szakmánk legmagasabb elismerését, a Szinnyei József-díjat.

Hosszú betegség után 2026. január 1-jén hunyt el.

A magyar könyvtárosközösség egy nagyszerű és önzetlen kollégát, egy igazán jó embert gyászol most, de emléke és munkásságának színe-java mindenkor velünk marad.

2026/02/02 - 10:01

Forrás webcím: <https://oszk.hu/hirek/bucsu-bankeszilajosnetol-1955-2026>

Hivatkozások:

- [1] https://oszk.hu/sites/default/files/Bankeszil_Katalin_1955-1926.jpg
- [2] <https://oszk.hu/sites/default/files/Bankeszil-Katalin.jpg>
- [3] <https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek>
- [4] <https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek-cimlapon>